

رمزگشایی رئیس سابق اتاق بازرگانی ایران از اینکه چرا وزیر اقتصاد دولت یازدهم جایی در دولت دوازدهم ندارد

طبیب‌نیا حرف‌هایی زد که نباید می‌زد

صفحه ۳

یکشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۹۶ | ۲۰ ذی‌القعده ۱۴۳۸ | ۱۳ آگوست ۲۰۱۷ | سال نهم | شماره ۲۲۳۰ | ۱۶ صفحه | ۱۰۰۰ تومان

روزنامه صبح ایران

VATANEMROOZ.IR

نایب‌رئیس حشدالشعبی در کنفرانسی مطبوعاتی اعلام کرد از مستندات همدستی ائتلاف با تروریست‌ها رونمایی می‌کند

راز فرود هواپیماهای آمریکایی در قلمرو داعش!

صفحه ۱۵

۱۱۷۸ سال و ۲۴۸ روز گذشت | ISSN:2008-2886 | Sun.Aug.13, 2017 | No.2230 | Vol.09 | VATAN-E-EMROOZ

تیتراهای امروز

روایت همسر شهید محسن حججی از زندگی با شهید مدافع حرم

اتیکت: خادم‌المهدی

راضی به یک بار شهادت نبود

صفحه ۲

واکنش تأسف‌بار یک روزنامه به شهادت محسن حججی

نمک‌شناسی زنجیره‌ای!

صفحه ۲

جزئیات برنامه مجلس برای بررسی رأی اعتماد به کابینه

صفحه ۲

روزنه

اسلام در خطر است!

امیر استکی

جناب زنگنه، وزیر محترم نفت دولت یازدهم که بیش از ۴۰ درصد عمر خود را در مقام وزارت سپری کرده است، گفته: «برخی گمان می‌کنند امضای قرارداد با توتال اسلام را به خطر می‌اندازد اما این قرارداد اسلام را تقویت می‌کند. اسلام زمانی به خطر می‌افتد که سرمایه اصلی هدر رود، مردم بیگار باشند و عزت نفس ملی از بین برود».

اگر بیگار بودن در صد قابل توجهی از مردم را یکی از ظهورات مهم در خطر بودن اسلام در حال حاضر بدانیم، باید اذعان کنیم در این روزها اسلام در خطر جدی قرار دارد. سال ۹۲ نرخ بیکاری جمعیت ۲۴-۱۵ سال کشور ۲۴ درصد بود. همین نرخ سال ۹۵ به ۲۹/۲ درصد رسیده است. این تازه در حالی است که در آمار ذکر شده بازه سنی اشتغال را از ۱۵ سال تا ۲۴ سال در نظر گرفتیم و همانگونه که همه می‌دانیم این بازه سنی بازه‌ای است که درصد قابل توجهی از افرادی که در آن قرار دارند مشغول تحصیل در دوران دبیرستان و دانشگاه یا در حال خدمت سربازی هستند و از آنجا که اشتغال به تحصیل و خدمت سربازی در تعاریف آماری کشور خود نوعی شغل به حساب می‌آید، باید اذعان کرد آمار جمعیت غیرمولد در این سن و سال بسیار بیشتر از این اعداد خواهد بود. به عبارت دیگر در عالم واقع باید خرج و مخارج محصلان و دانشجویان و سربازان از جایی تأمین شود و اینکه آنها در تعاریف شاغل به حساب می‌آیند، دلیل بر این نیست که آنها واقعا درآمدی از این راه کسب می‌کنند. در میان مردم و درست برخلاف تعاریف آماری، محصل، دانشجو و سرباز بیکار به حساب می‌آیند و باید اذعان کرد این تصور بیشتر به واقعیت نزدیک است، چرا که هدف اصلی از کار کردن در قریب به اتفاق همه موارد کسب درآمد برای تأمین مخارج زندگی است و این جمعیت جوان که در حال تحصیل و خدمت سربازی هستند، به هیچ‌وجه از مسیر فعالیت‌های خود درآمدی ندارند. اگر در روزگار قدیم افراد از ابتدای ورود به دوران جوانی کم‌کم از نظر اقتصادی مستقل می‌شدند و خرج و مخارج خود را تأمین می‌کردند، این روزها به‌واسطه تغییر در سبک زندگی و اهمیت تحصیل در آن، این‌بار تا پایان تحصیلات و گذراندن دوران خدمت ضرورت، امکان هزینه‌ها بر عهده خانواده‌ها خواهد ماند.

ادامه در صفحه ۵

تکرار خط و نشان برای توافق هسته‌ای در کمتر از ۴۸ ساعت

ترامپ: ایران مطلقاً به روح توافق پایبند نبوده است!

صفحه ۲

آشفته‌گی نظام مدیریتی در دولت یازدهم

محمد افکاته*

از این نظریه در اختصار به مدیریت‌گرایی تعبیر می‌شود و دولت در نقش «سکاندار» ظاهر می‌شود. مدیریت‌گرایی مجموعه‌ای از تفکرات و اقداماتی است که بر استفاده از روش‌های بخش خصوصی در مدیریت دولتی تأکید دارد و از این شعار پیروی می‌کند که دولت را مانند بخش خصوصی اداره کنید تا توفیقاتی همچون بخش خصوصی به دست آید. این کار فقط به همین تقلید منجر نمی‌شود بلکه در ارزش‌ها، تفکر و اندیشه مدیران نیز تغییرات اساسی ایجاد می‌کند. در این رویکرد نظریه «انتخاب عمومی» بسیار شهرت یافت. بر اساس این نظریه کارگزاران دولتی زندگی خود را فدای منافع شهروندان نمی‌کنند و رفتار آنها کاملاً شبیه تاجران و بازرگانان است. بدین معنی که اگر آنان کاری به نفع مردم انجام می‌دهند، آن کار برای خود آنان نیز منافع مستقیم یا غیرمستقیم دارد. این رفتار سودجویانه حتی در نظریه‌های کلاسیک‌ها نیز شماتت شده و خواستار منع ورود تجار و بازرگانان به امور دولتی شده‌اند.

۴- مدیریت دولتی پسامدرن (PPA)، بر اساس منظر فلسفه پست‌مدرن و در اعتراض به مدرنیسم شکل گرفته است و باید به این نکته توجه داشت که به تعداد پست‌مدرن‌ها از پست مدرن تعریف وجود دارد. در حوزه مدیریت دولتی به عقیده پست‌مدرن‌ها و دلیل رشد شمار شهروندان و درخواست‌ها و انتظارات آنان و بسیاری از نارسایی‌های دیگر، مدرنیسم کارآیی ندارد و باید «نظریه گفت‌وگو» به عنوان جایگزین ارائه شود. در این نظریه واقعیات سیاسی و اداری به صورت اجتماعی و از طریق زبان و کنش سیاستمداران و مدیران دولتی ساخته می‌شود. در مجموع می‌توان گفت تئوری‌های جدید مورد استفاده که بر مبنای نقد مدرنیسم و مدیریت‌گرایی (NPM) به کار گرفته شده‌اند در دست‌مندی پست‌مدرنیسم قرار می‌گیرند، حتی شاید بعضی از آنها قواعد پست‌مدرنیسم را هم قبول نداشته باشند اما وجه مشترک همه آنها نقد جدی تاکارآمدی مدیریت‌گرایی است. مهم‌ترین پرکاربردترین نظریه در این عرصه، خدمات دولتی نوین (NPS) است که در آن اصل رعایت مصلحت عامه است. مصلحتی که از گفت‌وگوی افراد و بر اساس منافع مشترک آنها شکل می‌گیرد. مردم به عنوان شهروند هستند و به آنها به عنوان مشتری نگاه نمی‌شود. نگاه شهروندی مستلزم کنار گذاشتن منافع فردی به نفع دیگران است. کارگزاران دولتی خادمان مردم هستند و قدرت آنها در صورتی پایدار است که بتوانند رضایت مردم را کسب کنند.

نصب را به جامعه پزشکی کشور رسانده و این نفع آنقدر زیاد بوده که در چند سال اخیر، خیل جوانان جویای کار را به سمت مشاغل مربوط از راه کنکور سراسری کشانده است. نکته قابل ذکر در تحلیل شرایط فعلی این وزارتخانه آنجاست که تأمین بهداشت عمومی از وظایف اصلی دولت‌هاست و مثل امنیت و آموزش قابل واگذاری به بخش خصوصی نیست اما ما شاهدیم که ورود تفکر بازرگانی به عرصه بهداشت و درمان کار را به جایی رسانده است که پیکر فرد فوت شده به جهت بدهی تحویل خانواده او نمی‌شود، بخیه‌های فرد مجروح به دلیل عدم توانایی در پرداخت هزینه‌ها کشیده می‌شود و سالخورده‌ای که هزینه نگهداری او در خانه سالمندان پرداخت نشده در بیابان‌های کهریزک رها می‌شود. مواردی از این دست که کم هم نیست اما نیاختار روحیه کاسکارانه در میان قشری از کارگزاران است که به دلیل انجام شغل خود قسمنامه دارند و جزو مورد احترام‌ترین افراد در جامعه ایرانی هستند. البته همانطور که گفته شد عموم مردم از عملکرد این وزارتخانه رضایت نسبی دارند و این نتیجه همگرایی منافع کارگزاران با نیازهای مردم است که البته در مواردی که این همگرایی وجود نداشته است، موارد تلخ مذکور روی داده است.

۷- شاید بی‌ارتباط نباشد که به بهانه تحلیلی که از عملکرد وزارت بهداشت داشته‌ایم، تاملی کوتاه بر فرآیند قضاوت مردم از عملکرد دولت‌ها و سازمان‌های دولتی داشته باشیم. رایج‌ترین و معقول‌ترین فرضیه‌ای که در باره این فرآیند وجود دارد، این است: «اگر دولت‌ها خدمات مناسبی ارائه کنند، می‌توانند رضایت مردم را کسب کنند». اما شاید جالب باشد بدانید تحقیقات پژوهشگران نشان می‌دهد این گزاره عموماً رد شده یا حداقل بر پیش‌فرض‌های ناقصی بیان شده است، زیرا در این پیش‌فرض دولت مجموعه‌ای از سازمان‌های دولتی دیده شده است. البته این تصور نافی تأثیرگذاری عملکرد خوب یا بد نظام عمومی بر اعتماد یا بی‌اعتمادی دولت نیست ولی باید توجه کرد عوامل متعدد دیگری غیر از عملکرد، بر نگرش مردم درباره دولت‌ها تأثیر می‌گذارد؛ برای مثال ممکن است برخی عوامل بی‌سازمان‌های خاص تأثیر قوی‌تری بر اعتماد یا بی‌اعتمادی مردم به دولت داشته باشند. ترکیب واقعی عوامل موثر بر نگرش‌ها روشن نیست، چون عوامل متغیر و تابع عوامل زمینه‌اند. از دیگر روی، جهت‌علیت خود نیز محل بحث است؛ بدین معنی که آیا امکان ندارد نگرش کلی شهروندان در قبال دولت بر برداشته‌های مدیریت‌گرایی (NPM) اداره می‌شود. طرح نظام جامع سلامت که بیشترین بودجه و وقت این وزارتخانه را به خود اختصاص داده است، بیشترین

ادامه در صفحه ۵

بی‌برنامه‌ها وزیر نشوند!

دانیال داوودی

نخستین‌بار ۲۳ آبان ۵۸ بود که مطابق دستور اجرایی جیمی کارتر، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، به بهانه تسخیر لانه جاسوسی قریب به ۱۲ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران در آمریکا بلوکه شد و به‌رغم اینکه ۴۴۴ روز بعد کارکنان سفارت آمریکا به کشورشان بازگشتند اما تاکنون اجازه دسترسی به این اموال بلوکه شده به ایران داده نشده است. اگرچه این نخستین تحریم مالی و بانکی پس از انقلاب بود اما آخرین تحریم نبود. از ابتدای انقلاب تا سال ۹۰، مجموعه نظام سلطه بارها دارایی‌های کشور را بلوکه، دارایی اشخاص و افراد ایرانی را مصادره و برای بانک‌های ایرانی محدودیت‌هایی ایجاد کرد.

جنگ تمام‌عیار اقتصادی

این تحریم‌ها اما از اواخر سال ۹۰ شدت بیشتری گرفت و صحنه اقتصاد به تعبیر رهبر معظم انقلاب به «جنگ تمام‌عیار اقتصادی» تبدیل شد و طی فرآیندی تاریخی، ما با یک تحریم همه‌جانبه مواجه شدیم تا جایی که بانک مرکزی جمهوری اسلامی نیز تحریم شد و آمریکا به موسسات مالی دنیا هشدار داد اگر با ایران ارتباط مالی برقرار کنند، از سیستم مالی آمریکا اخراج خواهند شد. جیمز ریکاردرز، نویسنده کتاب جنگ ارزی که از اقتصاددان‌های مرتبط با سازمان سیا است، در یک سخنرانی رسمی، از این فرآیند با عنوان «جنگ ارزی علیه ایران» و از آن به عنوان مهم‌ترین علت افزایش شدید نرخ ارز و به تبع آن تورم بیان‌های ۹۰ تا ۹۲ یاد کرد. ریکاردرز در ادامه گفت: «جالب است که «جنگ ارزی» را دقیقاً پیش از انتخابات سال ۹۲ و به قصد ایجاد نارضایتی عمومی و تغییر در دولت ایران یا ایجاد چیزی شبیه انقلاب سبز آغاز کردیم».

روی کار آمدن دولت تدبیر و امید

در چنین شرایطی بود که حسن روحانی با شعار «هم چرخ سانتریفیوژ بچرخد و هم چرخ زندگی مردم» و با استراتژی مذاکره، حذف اثر تحریم‌ها و ایجاد رشد اقتصادی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۹۲ رای آورد. بدیهی است وی، برنامه خاصی برای تقویت ساختار تولید نداشت. او عمده فرصت ۴ سال نخست خود را صرف رسیدن به توافقی جهت اقدام مشترک با ۵+۱ (موسوم به برجام) کرد. در این راستا، به اعتراف مسؤولان محترم دولتی، ایران به تعهدات خود در برجام به صورت کامل عمل کرده و فعالیت‌های هسته‌ای خود را بسیار کاهش داد. در عوض به طور مقطعی اجازه یافتیم با دو چندان کردن فروش نفت، در کوتاه‌مدت رشد اقتصادی را مثبت کنیم. رشدی که به اعتراف همه اقتصاددانان هم بی‌کیفیت است و هم ناپایدار.

بی‌کیفیت است از این جهت که بیش از ۹۰ درصد آن وابسته به صادرات نفت و مشتقات آن است، لذا منجر به خروج از رکود بخش‌های مختلف اقتصاد نمی‌شود و معضل بیکاری را حل نمی‌کند و ناپایدار است بدان جهت که اگر چه در یک دوره می‌توان صادرات نفت و محصولات وابسته به آن را برابر کرد اما دیگر در سال ۹۶ یا ۹۷ نمی‌توان این روند را ادامه داد. به همین خاطر حتماً با کاهش رشد اقتصادی مواجه می‌شویم.

نتیجه عملی مذاکرات

ما به تعهدات خود عمل کردیم اما نظام سلطه در مقابل، سازمان تحریم‌ها را همچنان پابرجا نگه داشت. آنها متن مذاکرات را به گونه‌ای تنظیم کردند که امکان کسب فایده عملی برای طرف ایرانی به حداقل ممکن برسد. ضمن اینکه نظام تحریم‌ها را به گونه‌ای چندلایه و زنجیره‌ای طراحی کرده بودند که رفع برخی تحریم‌ها بدون رفع برخی دیگر عملاً نوسودی برای طرف ایرانی نداشت. اکنون که دولت یازدهم پایان یافته و در آستانه تشکیل کابینه دوازدهم هستیم، شرایط به گونه‌ای است که ما در قلب راکتور اراک بتن ریخته‌مان ولی قلب تحریم‌ها که همان تحریم‌های مالی و بانکی هستند، بنا به گفته رئیس بانک مرکزی و برخی وزرای دیگر کمافی‌السابق با قدرت می‌تپد!

در چنین شرایطی، دیگر اقتصاد ایران زمانی برای آزمون و خطا ندارد. در شرایطی که معلوم نیست تا کی قرار است دلار در اقتصاد جهانی آقایی کند و با این ابزار، آمریکا علیه کشورهایی که تابع سیاست‌های جهانی‌سازی او نیستند تحریم وضع کند و...

ادامه در صفحه ۵